

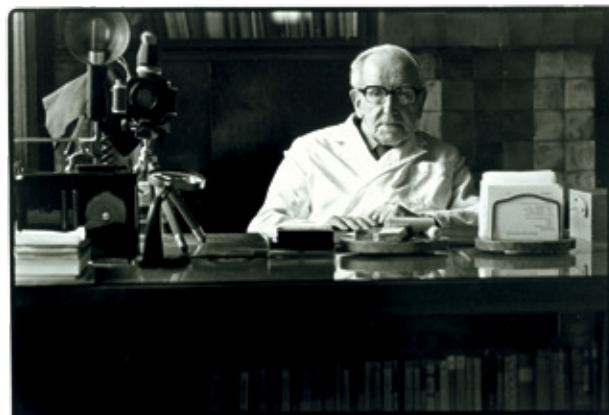
STUDENT IN HET ACTIVISME

Jozef Van Caeckenberghe (1895-1983)

Soms worden kleine archieven vrij onverwacht ontdekt, bv. als verstekeling in een overdracht van andere archieven. Zo troffen we bij de verwerking van archiefoverdrachten van de in 2011 overleden Michel Hanot niet alleen documenten aan van de Stichting Dr. Jozef Goossenaerts (BE ADVN AC658) en *Wetenschappelijke tijdingen* (BE ADVN AC224), maar ook een aantal stukken over het activisme bij studenten in Antwerpen en Gent. Na wat contextueel onderzoek en het opduiken van nog meer documenten bleek het om het archief van Jozef Van Caeckenberghe (BE ADVN AC919) te gaan. Een ontdekking die meteen ook de herkomst van deze bundel documenten ophelderde. Michel Hanot was namelijk gehuwd met de dochter van Jozef Van Caeckenberghe en had een deel van het archief van zijn schoonvader gekregen.

Jozef Van Caeckenberghe werd op 30 juli 1895 geboren in Antwerpen. Tijdens WO I beëindigde hij met vrucht zijn humaniora aan het Sint-Jan-Berchmanscollege. In afwachting van de heropening van de door de oorlog gesloten universiteiten volgde hij cursussen aan het Hoger Handelsgesticht Sint-Ignatius. Daar ontpopte hij zich al snel tot een actieve Vlaamsgezinde student. Hij werd voorzitter van het plaatselijk Katholiek Vlaamsch Studentenverbond en ageerde tegen het Franstalig hoger onderwijs in Antwerpen. Dat uitte zich later ook in tientallen artikels die tussen september 1916 en september 1918 in *Het Vlaamsche Nieuws* verschenen en deels werden gebundeld in de brochures *Studenten oordeelt* (1917) en *Een noodkreet* (1918). Een aantal van die teksten schreef hij samen met Jan Albert

Goris, beter bekend als Marnix Gijsen. Ondertussen werd Van Caeckenberghe secretaris van het Nationaal Vlaamsch Studentenverbond (NVS). In mei 1916 opgericht door een groep Antwerpse studenten rond Robert Van Genechten en Geo Van Tichelen, voerde het NVS propaganda voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Van Caeckenberghe was dan ook één van de eerste studenten die zich inschreef toen op 24 oktober 1916 de Vlaamsche Hoogeschool, de vernederlandste universiteit van Gent, een nieuw academiejaar opende. Als student in Gent bleef hij betrokken bij de actieve propaganda voor de Vlaamsche Hoogeschool en vernederlandsing van het onderwijs in Antwerpen en kwam zo steeds meer in activistisch vaarwater terecht. Hij participeerde in het Gentsch Studentencorps (GSC) Hou ende Trou, het daaraan verbonden tijdschrift *Aula* en organiseerde verschillende propagandavergaderingen in en rond Antwerpen. Zijn studies werden bij het einde van de oorlog onderbroken en de afgelegde examens van de voorbereidende studie natuurwetenschappen en de eerste kandidatuur geneeskunde ongeldig verklaard. Noodgedwongen zette Van Caeckenberghe zijn opleiding verder aan de universiteit van Bonn, waar hij in 1924 afstudeerde. In 1926 behaalde hij alsnog zijn geneeskundig doctoraat aan de Gentse universiteit en ging aan de slag als assistent bij prof. Frans Daels. Tot WO II bleef hij werkzaam als assistent aan de universiteit van Gent, terwijl hij een eigen praktijk als arts uitbouwde. In die periode was hij ook lid van het Algemeen Vlaamsch Geneesherenverbond en actief bij medische

Jozef Van Caeckenberghe bouwde in Gent een artspraktijk uit. [BE ADVN AC919]

initiatieven rond de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen. Tijdens WO II werd Van Caeckenberghe provinciaal leider van de nieuw opgerichte Orde van Geneesheren. Een functie die resulteerde in een internering na de oorlog en een veroordeling in 1947. Jozef Van Caeckenberghe overleed in Gent op 28 augustus 1983.

Van Caeckenberghe's beperkte persoonsarchief bevat voornamelijk documenten over zijn acties voor de vernederlandsing van het onderwijs: een dossier over het Hoger Handelsgesticht Sint-Ignatius, verschillende dossiers over de Vlaamsche Hoogeschool, briefwisseling en notities over het GSC Hou ende Trou, briefwisseling en dossiers over zijn studies in Bonn. Verder bevat het archief ook documenten over zijn internering en proces na WO II en een aantal familiale documenten. [rc]

Bronnen bij deze bijdrage: BE ADVN AC919 - Archief Jozef Van Caeckenberghe; D. Vanacker, *De Eerste Vlaamse Hogeschool*, in: *De Gentenaar*, 21 juni 1980; D. Vanacker, J. Van Caeckenberghe overleden, in: *De Gentenaar*, 31 augustus 1983; J. Van Bever, *Caeckenberghe, Jozef van*, in: *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging*, Tiel, 1998, p. 673; F.-J. Verdoodt, *In memoriam Michel Hanot (1926-2011)*, in: *Wt*, jg. 71, 2012, nr. 1, pp. 71-74.